

แบบฝึกหัด เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากรายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่ปรากฏในบทประพันธ์จากรายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีที่กำหนดให้ โดยพิจารณาทั้งในด้านการเล่นเสียง การเล่นคำ การใช้โวหาร ภาพพจน์ และรสวรรณคดีไทย

“...เออ ก็เมื่อเช้าเจ้าจะเข้าป่ามาสงสารปานประหนึ่งว่าจะไปมิได้ ทำร้องไห้ฝากลูกมียูแล้ว ครั้นคลาดแคล้วเคลื่อนคล้อยเข้าสู่ดง ปานประหนึ่งว่าจะหลงลืมลูกสละผัวต่อมิดมัวจึงกลับมา ทำเป็นปีบน้ำตาตือกว่าลูกหาย ใครจะไม่รู้แสบคายความคิดหญิง ถ้าแม่นเจ้าอาลัยอยู่ด้วยลูกจริง ๆ เหมือนวาจา ก็จะได้รับกลับเข้ามาแต่วิวันไม่ทันรอน...”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“...แต่แม่เที่ยวเซซังเสาะแสวงทุกแห่งห้องหิมนเวศ ทั่วประเทศทุกราวป่า สูดสายนัยนาที่แม่จะตามไปเล็งแล สุดโสดแล้วที่แม่จะซบทราบพึงสำเนียง สูดสุรเสียงที่แม่จะรำเรียกพิไรร้อง สูดผีเท่าที่แม่จะเยื้องย่องยกย่างลงเหยียบดิน ก็สุดสิ้นสุดปัญญาสุดหาสุดค้นเห็นสุดคิด จะได้พานพบประสบรอยพระลูกน้อยแต่ลัคนิดไม่มีเลย จึงตรัสว่าเจ้าดวงมณฑาทองทั้งคู่ของแม่เอ๋ย หรือว่าเจ้าทิ้งขว้างวางจิตไปเกิดอื่น เหมือนแม่ฝันเมื่อคืนนี้แล้วแล”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“...ควรจะสงสารเอ๋ยด้วยต้นหว้าใหญ่ใกล้อาราม งามด้วยกิ่งก้านประกวัดกัน ใบช่อมะประชุมช่อ เป็นฉัตรชั้นดั่งฉัตรทอง แสงพระจันทร์คืนส่องต้องน้ำค้างที่ซังให้ไหลลงหยดย้อย เหมือนหนึ่ง น้ำพลอยพร้อย ๆ อยู่พราย ๆ ต้องกับแสงกรวดทรายที่ได้ต้นอร่ามวามาวดูเป็นนวนวงแวว ดังบุคคล เอาแก้วมาระแงงแกลงมาปรายโปรย โรยรอบบิรมณฑลก็เหมือนกัน...”

“...บุญพื่อนี้น้อยแล้วนะเจ้าเพื่อนยาก เจ้ามาตายจากพี่ไปในวงวัด เจ้าจะเอาป่าช้านี้หรือมาเป็น ป่าช้า จะเอาพระบรรณศาลานี้หรือเป็นบริเวณพระเมรุทอง จะเอาแต่เสียงสาธิตาอันร่ำร้องนั้นหรือ มาเป็นกลองระโคมใน จะเอาแต่เสียงจักจั่นและเรไรอันร่ำร้องนั้นหรือมาต่างแตรสังข์และพิณ พาทย จะเอาแต่เมฆหมอกในอากาศนั้นหรือมากันเป็นเพดาน จะเอาแต่ยุ่งยางในป่าพระหิมพานต์ มาต่างฉัตรเงินและฉัตรทอง จะเอาแต่แสงพระจันทร์อันผุดผ่องมาต่างประทีปแก้วงามโอภาส...”
